

USTAWA

z dnia.....2013 r.

o zmianie ustawy prawo łowieckie¹⁾

Art. 1. W ustawie z dnia 13 października 1995 r. - Prawo łowieckie (Dz. U. z 2005 r. Nr 127, poz. 1066, z późn. zm.²⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 32a w ust. 1 po pkt 3 dodaje się pkt 4 i 5 w brzmieniu:

„4) Główny Sąd Łowiecki i okręgowe sądy łowieckie jako organy dyscyplinarne w Polskim Związku Łowieckim;

5) Główny Rzecznik Dyscyplinarny i okręgowi rzecznicy dyscyplinarni jako organy prowadzące dochodzenia dyscyplinarne o przewinienia łowieckie.”;

2) w art. 33, ust 6 otrzymuje brzmienie:

„6. W sprawach utraty członkostwa w kole łowieckim, utraty lub nabycia członkostwa w Polskim Związku Łowieckim, zawieszenia w prawach członka Polskiego Związku Łowieckiego, zawieszenia w prawie do polowania w związku z naruszeniem zasad selekcji osobniczej po wyczerpaniu drogi wewnątrzorganizacyjnej przysługuje skarga do wojewódzkiego sądu administracyjnego za pośrednictwem koła lub właściwego organu Polskiego Związku Łowieckiego.”;

3) po rozdziale 6 dodaje się rozdział 6a w brzmieniu:

„Rozdział 6a

Odpowiedzialność dyscyplinarna

Art. 35b. 1. Członek Polskiego Związku Łowieckiego, będący osobą fizyczną, podlega odpowiedzialności dyscyplinarnej za przewinienie łowieckie polegające na:

- 1) naruszeniu ustawy i wydanych na jej podstawie aktów wykonawczych;
- 2) naruszeniu Statutu lub innych uchwał organów Polskiego Związku Łowieckiego;
- 3) wykonywaniu polowania w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami i etyką łowiecką;
- 4) działaniu na szkodę Polskiego Związku Łowieckiego lub dobrego imienia łowiectwa.

2. Odpowiedzialność dyscyplinarna obejmuje także pomocnictwo lub podżeganie do przewinienia łowieckiego.

---

¹⁾Niniejsza ustawa dokonuje, w zakresie swojej regulacji, dostosowania przepisów do wyroku TK z dnia 6 listopada 2012 r., sygn. akt K 21/11, Dz. U. z 2012 r., Poz. 1281

²⁾Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2005 r., Nr 175, poz. 1462 z 2006 r. Nr 220, poz. 1600, z 2007 r. Nr 176, poz. 1238, z 2008 Nr 201, poz. 1237, z 2009 r. Nr 92, poz. 753 i Nr 223, poz. 1777, z 2011 Nr 106, poz. 622, z oraz z 2012 Nr 985

Art. 35c. 1. Karami dyscyplinarnymi są kary zasadnicze i kary dodatkowe.

2. Karami zasadniczymi są:

1) nagana;

2) zawieszenie w prawach członka Polskiego Związku Łowieckiego na okres od 6 miesięcy do 3 lat;

3) wykluczenie z Polskiego Związku Łowieckiego.

3. Karami dodatkowymi są:

1) pozbawienie prawa pełnienia funkcji w organach Polskiego Związku Łowieckiego i koła na okres do 5 lat;

2) pozbawienie odznaczeń łowieckich w przypadku orzeczenia kary wykluczenia z Polskiego Związku Łowieckiego;

3) zarządzenie ogłoszenia orzeczenia w mediach o tematyce łowieckiej na koszt ukaranego.

Art. 35d. 1. Postępowanie dyscyplinarne o ten sam czyn toczy się niezależnie od postępowania karnego. Postępowanie dyscyplinarne może być zawieszona do czasu zakończenia postępowania karnego.

Art. 35e. Postępowanie dyscyplinarne obejmuje:

1) dochodzenie prowadzone przez rzeczników dyscyplinarnych;

2) postępowanie przed sądami łowieckimi;

3) postępowanie wykonawcze.

Art. 35f. 1. Stronami postępowania dyscyplinarnego są oskarżyciel i obwiniony.

2. Oskarżycielem w postępowaniu dyscyplinarnym jest rzecznik dyscyplinarne.

3. Obwinionym jest osoba, przeciwko której toczy się postępowanie dyscyplinarne.

4. Obwiniony może mieć obrońcę, będącego członkiem Polskiego Związku Łowieckiego.

Art. 35g. 1. Rzecznik dyscyplinarne wszczyna dochodzenie jeżeli zachodzi uzasadnione podejrzenie popełnienia przewinienia łowieckiego.

2. Postępowanie przed sądem łowieckim wszczyna się na wniosek rzecznika dyscyplinarnego.

Art. 35h. 1. W razie śmierci obwinionego postępowanie dyscyplinarne umarza się.

2. W razie utraty członkostwa obwinionego w Polskim Związku Łowieckim postępowanie dyscyplinarne toczy się nadal.

Art. 35i. 1. Nie wszczyna się postępowania dyscyplinarnego, a wszczęte umarza się, gdy od chwili popełnienia przewinienia upłynęło pięć lat.

2. Jeżeli jednak przewinienie zawiera znamiona przestępstwa, przedawnienie nie następuje wcześniej niż przedawnienie przewidziane w ustawie karniej.

Art. 35j. 1. Postępowanie przed sądami łowieckimi jest dwuinstancyjne.

2. Rozstrzygnięcia sądów łowieckich zapadają w formie orzeczeń albo postanowień. Orzeczenie może być wydane jedynie na rozprawie.

3. Orzeczenia lub postanowienia kończące postępowanie w sprawie sąd doręcza stronom wraz z pisemnym uzasadnieniem.

Art. 35k. 1. Właściwym do rozpoznania sprawy w pierwszej instancji, z zastrzeżeniem ust. 2, jest okręgowy sąd łowiecki.

2. Właściwym do rozpoznania sprawy w pierwszej instancji członków organów wymienionych w art. 32a ustawy oraz członków innych organów krajowych określonych statutem Polskiego Związku Łowieckiego jest Główny Sąd Łowiecki.

4. W przypadku dochodzenia dyscyplinarnego członków organów Polskiego Związku Łowieckiego, o których mowa w ust. 2 sprawy prowadzi Główny Rzecznik Dyscyplinarne.

Art. 35l. 1. Orzekanie następuje w składzie trzyosobowym, z zastrzeżeniem art. 35m ust. 2.

2. Prezes właściwego sądu łowieckiego wyznacza skład orzekający oraz przewodniczącego składu orzekającego spośród jego członków.

Art. 35m. 1. Od orzeczeń i postanowień kończących postępowanie w sprawie okręgowych sądów łowieckich przysługuje stronom odwołanie do Głównego Sądu Łowieckiego.

2. Od orzeczeń Głównego Sądu Łowieckiego wydanych w pierwszej instancji przysługuje stronom odwołanie do składu pięciu sędziów tego sądu.

3. Od orzeczeń i postanowień kończących postępowanie w sprawie odwołanie przysługuje stronom w terminie 14 dni od dnia doręczenia odpisu orzeczenia albo postanowienia, wraz z uzasadnieniem i pouczeniem o terminie i trybie wniesienia odwołania do organu wyższej instancji.

Art. 35 n. Sędziowie sądów łowieckich, w zakresie orzekania w sprawach dyscyplinarnych są niezawisli i podlegają tylko przepisom prawa.

Art. 35o. 1. Naczelna Rada Łowiecka powołuje na 5 letnią wspólną kadencję:

1) Główny Sąd Łowiecki – w składzie od 15 do 25 sędziów, w tym prezesa i jego zastępców;

2) Głównego Rzecznika Dyscyplinarnego i jego zastępców.

2. Okręgowe Rady Łowieckie powołują na 5 letnią wspólną kadencję:

1) okręgowe sądy łowieckie – w składzie od 6 do 15 sędziów, w tym prezesa i jego zastępców;

2) Okręgowego Rzecznika Dyscyplinarnego i jego zastępców.

3. Kadencja sędziego sądu łowieckiego i rzecznika dyscyplinarnego wygasa, jeżeli:

1) zrzekł się funkcji;

2) został prawomocnie skazany w postępowaniu karnym o przestępstwo umyślne lub w postępowaniu dyscyplinarnym;

3) utracił członkostwo w Polskim Związku Łowieckim.

4. W przypadku wszczęcia postępowania karnego lub dyscyplinarnego przeciwko sędziemu sądu łowieckiego lub rzecznikowi dyscyplinarnemu, organ powołujący może zawiesić go do czasu zakończenia postępowania.

5. W trakcie trwania kadencji skład sądów łowieckich może być uzupełniany.

6. Sądy łowieckie oraz rzecznicy dyscyplinarni obowiązani są działać do czasu wyboru nowych organów.

Art. 35p. 1. Koszty postępowania dyscyplinarnego stanowią wszelkie wydatki poniesione w związku z tym postępowaniem.

2. W przypadku prawomocnego ukarania koszty postępowania dyscyplinarnego ponosi ukarany.

Art. 35r. Skazanie przez sąd łowiecki ulega zatarciu po upływie 5 lat od dnia uprawomocnienia się orzeczenia dyscyplinarnego.

Art. 35s. 1. Szczegółowe zasady funkcjonowania sądów łowieckich oraz rzeczników dyscyplinarnych, a także zasady postępowania przed tymi organami określi Regulamin Sądów Łowieckich i Rzeczników Dyscyplinarnych Polskiego Związku Łowieckiego uchwalony przez Naczelną Radę Łowiecką.

2. W sprawach nieuregulowanych w ustawie do postępowania dyscyplinarnego stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeksu postępowania karnego (Dz. U. Nr 89, poz. 555, z późn. zm³⁾).”;

3) **art. 42d otrzymuje brzmienie:**

---

³⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1999 r. Nr 83, poz. 931, z 2000 r. Nr 50, poz. 580, Nr 62, poz. 717, Nr 73, poz. 852 i Nr 93, poz. 1027, z 2001 r. Nr 98, poz. 1071 i Nr 106, poz. 1149, z 2002 r. Nr 74, poz. 676, z 2003 r. Nr 17, poz. 155, Nr 111, poz. 1061 i Nr 130, poz. 1188, z 2004 r. Nr 51, poz. 514, Nr 69, poz. 626, Nr 93, poz. 889, Nr 240, poz. 2405 i Nr 264, poz. 2641, z 2005 r. Nr 10, poz. 70, Nr 48, poz. 461, Nr 77, poz. 680, Nr 96, poz. 821, Nr 141, poz. 1181, Nr 143, poz. 1203, Nr 163, poz. 1363, Nr 169, poz. 1416 i Nr 178, poz. 1479, z 2006 r. Nr 15, poz. 118, Nr 66, poz. 467, Nr 95, poz. 659, Nr 104, poz. 708 i 711, Nr 141, poz. 1009 i 1013, Nr 167, poz. 1192 i Nr 226, poz. 1647 i 1648, z 2007 r. Nr 20, poz. 116, Nr 64, poz. 432, Nr 80, poz. 539, Nr 89, poz. 589, Nr 99, poz. 664, Nr 112, poz. 766, Nr 123, poz. 849 i Nr 128, poz. 903, z 2008 r. Nr 27, poz. 162, Nr 100, poz. 648, Nr 107, poz. 686, Nr 123, poz. 802, Nr 182, poz. 1133, Nr 208, poz. 1308, Nr 214, poz. 1344, Nr 225, poz. 1485, Nr 234, poz. 1571 i Nr 237, poz. 1651, z 2009 r. Nr 8, poz. 39, Nr 20, poz. 104, Nr 28, poz. 171, Nr 68, poz. 585, Nr 85, poz. 716, Nr 127, poz. 1051, Nr 144, poz. 1178, Nr 168, poz. 1323, Nr 178, poz. 1375, Nr 190, poz. 1474 i Nr 206, poz. 1589, z 2010 r. Nr 7, poz. 46, Nr 98, poz. 626, Nr 106, poz. 669, Nr 122, poz. 826, Nr 125, poz. 842, Nr 182, poz. 1228 i Nr 197, poz. 1307, z 2011 r. Nr 48, poz. 245 i 246, Nr 53, poz. 273, Nr 112, poz. 654, Nr 117, poz. 678, Nr 142, poz. 829, Nr 191, poz. 1135, Nr 217, poz. 1280, Nr 240, poz. 1430, 1431 i 1438 i Nr 279, poz. 1645 oraz z 2012 r. poz. 886, 1091 i 1101.

- „42d. 1. Odstrzał samców łośi, jeleni, danieli, saren i muflonów podlega ocenie co do jego zgodności z zasadami selekcji osobniczej.
2. Oceny w obwodach podlegających wydzierżawieniu dokonują komisje oceny zwane dalej „komisjami” powołane przez Polski Związek Łowiecki w skład których wchodzi przedstawiciele: Polskiego Związku Łowieckiego oraz Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe, a w obwodach wyłączonych z dzierżawienia ich zarządcy przy udziale odpowiednio przedstawiciela: Polskiego Związku łowieckiego albo Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe bądź obu z nich.
  3. W przypadku stwierdzenia przez komisje naruszenia zasad selekcji osobniczej komisje stosują wobec osób dokonujących odstrzału kary porządkowe w drodze uchwały:
    - 1) nagany;
    - 2) zawieszenia w prawach polowania na określony gatunek samców zwierzyny płowej i muflonów na okres do 2 lat;
    - 3) zawieszenia w prawach polowania na samce zwierzyny płowej i muflony na okres do 2 lat.
  4. O nałożonej kary służy odwołanie do właściwej okręgowej rady łowieckiej w terminie 14 dni od dnia doręczenia uchwały.

Art. 2. Ustawa wchodzi w życie 21 dni po ogłoszeniu.

UZASADNIENIE

Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 6 listopada 2012 r., sygn. akt K 21/11 stwierdził niezgodność z art. 42 Konstytucji RP art. 34 pkt 6 w związku z art. 32 ust. 4 pkt 2,3 i 11 ustawy z dnia 13 października 1995 r. - Prawo łowieckie (Dz. U. z 2005 r. Nr 127, poz. 1066 i Nr 175, poz. 1462, z 2006 r. Nr 220, poz. 1600, z 2007 r. Nr 176, poz. 1238, z 2008 r. Nr 201, poz. 1237, z 2009 r. Nr 92, poz. 753 i Nr 223, poz. 1777, z 2011 r. Nr 106, poz. 622 oraz z 2012 r. poz. 985) w zakresie jakim dotyczy dyscyplinarnego sądownictwa łowieckiego. Także w odniesieniu do art. 33 ust. 6 ww. ustawy stwierdził niezgodność z art. 45 ust. 1 oraz art. 77 ust. 2 Konstytucji w zakresie, w jakim nie przewiduje prawa członka Polskiego Związku Łowieckiego, wobec którego zastosowano sankcję dyscyplinarną inną niż utrata członkostwa w Związku lub w kole łowieckim, gdy przewinienie i orzeczona za nie sankcja nie mają wyłącznie charakteru wewnątrzorganizacyjnego, do wniesienia odwołania do sądu.

Podstawowym celem ustawy jest wykonanie wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 6 listopada 2012 r., sygn. akt K 21/11 (Dz. U. z 2012 r., Poz. 1281) i dostosowanie przepisów ustawy z dnia 13 października 1995 r. Prawo łowieckie do wymogów konstytucyjnych zakwestionowanych przez Trybunał Konstytucyjny.

W przepisach ustawy Prawo łowieckie nie było dotychczas unormowań, które regulowałyby niezbędne elementy postępowania dyscyplinarnego. Podstawowym argumentem uzasadniającym wskazane na wstępie rozstrzygnięcie jest, zdaniem TK, charakter prawny Polskiego Związku Łowieckiego, który nie jest stowarzyszeniem, lecz związkiem utworzonym ustawą przez państwo i wykonującym z jego woli zadania należące do państwa, w szczególności w zakresie ochrony środowiska oraz prowadzenia gospodarki łowieckiej, wykazującym istotne cechy samorządu, o którym mowa w art. 17 ust. 2 Konstytucji. Trybunał Konstytucyjny podkreślił, że nakładając na tworzony przez siebie związek zadania publiczne ustawodawca obowiązany jest zagwarantować jego członkom ochronę ich praw i wolności biorąc pod uwagę zwłaszcza to, że wprawdzie przynależność do Związku jest dobrowolna, ale brak tej przynależności wiąże się z negatywnymi konsekwencjami dla jednostek w postaci niemożności wykonywania określonych praw, a przy tym, że PZŁ ma wyłączność w zakresie dopuszczalności do wykonywania polowania. Jest więc wykazującym cechy przymusowości ustanowionym z woli ustawodawcy zrzeszeniem osób zainteresowanych wykonywaniem polowania oraz partycypowania w wykonywaniu zadań związanych z szeroko pojętym administrowaniem sprawami łowiectwa.

Przy takiej charakterystyce PZŁ sądownictwo dyscyplinarne, do prowadzenia którego Związek został zobowiązany, nie jest wewnętrzną sprawą tego Związku. Dlatego podstawowe

elementy postępowania dyscyplinarnego: pojęcie deliktu dyscyplinarnego, katalog sankcji dyscyplinarnych, organy prowadzące postępowanie dyscyplinarne oraz ogólne zasady tego postępowania powinny być uregulowane w formie ustawy. Natomiast za objęciem postępowania dyscyplinarnego prowadzonego przez organy PZŁ kontrolą sądową przemawia represyjny charakter tego postępowania oraz wypracowane przez TK dla tego rodzaju postępowań standardy ochrony praw jednostki, na którą w postępowaniu dyscyplinarnym nałożono sankcje. Możliwość zaskarżenia orzeczeń zapadłych w toku postępowania dyscyplinarnego do sądów administracyjnych wynika wprost z uznania przez Trybunał Konstytucyjny Polskiego Związku Łowieckiego realizującego zadania z zakresu administracji państwowej, które podlegają kognicji sądów administracyjnych.

Trybunał Konstytucyjny zauważył jednak, że droga sądowa w ramach postępowania dyscyplinarnego prowadzonego przez organy organizacji o charakterze korporacyjnym nie musi być przewidziana w każdym przypadku. Ze względu na to, że w PZŁ eksponuje się także elementy wspólnoty zainteresowań, charakterystyczne dla stowarzyszeń, oraz ze względu na to, że członkowie PZŁ nie tworzą grupy zawodowej, Trybunał uznał za dopuszczalne, by pewien zakres spraw, w których orzekane są sankcje wobec członka PZŁ, został wyłączony spod kontroli sądowej, mianowicie sprawy, które mają charakter wyłącznie wewnątrzorganizacyjny. Zdaniem TK Związek mógłby samodzielnie decydować np. o wymierzaniu dolegliwości o charakterze honorowym (np. odebranie odznaczenia łowieckiego).

Podmiotami na które będzie oddziaływał niniejszy akt normatywny będą członkowie Polskiego Związku Łowieckiego, Polski Związek Łowiecki, Sądy Administracyjne. Realizacja ustawy poprzez uregulowanie sfery podmiotowej i przedmiotowej postępowania dyscyplinarnego w organizacji społecznej – Polskim Związku Łowieckim jest rozwiązaniem z punktu widzenia osób zainteresowanych najlepszym i nie budzącym żadnych wątpliwości w zakresie określonego na poziomie ustawowym deliktu.

Wprowadzenie w życie niniejszego projektu ustawy spowoduje zwiększenie i poszerzenie katalogu spraw rozpatrywanych przez sądy administracyjne. Przewiduje się, że do sądów administracyjnych może wpływać rocznie około 200 spraw dotyczących postępowania dyscyplinarnego w Polskim Związku Łowieckim.

Trybunał podkreślił, że do wykonania wskazań zawartych w Wyroku Trybunału Konstytucyjnego niezbędna jest ingerencja ustawodawcy, polegająca na zmianie ustawy Prawo łowieckie.

Ustawa nie powoduje skutków finansowych dla budżetu państwa oraz finansów publicznych.